

Fatimə Rəhman qızı ƏLİZADƏ

Qərbi Kaspi Universiteti

Magistrant/409/3T

E-Mail : efatimr@gmail.com

TURİZMİN İQTİSADİYYATDA ROLU

Xülasə

Turizm sektoru qlobal və yerli iqtisadiyyatın əsas hərəkətverici qüvvələrindən biridir. Bu sahə Ümumi Daxili Məhsulun (ÜDM) artımına, dövlət büdcəsinə vergi daxilolmalarının yüksəlməsinə, yeni iş yerlərinin yaradılmasına və xarici valyuta axınının təmin olunmasına mühüm töhfə verir. Turizmin inkişafı nəticəsində infrastruktur layihələrinə investisiyalar artır, nəqliyyat, mehmanxana, restoran, kənd təsərrüfatı, sənətkarlıq və əyləncə sektorları da inkişaf edir.

Xüsusilə kənd turizmi və ekoturizm regionların sosial-iqtisadi inkişafına müsbət təsir göstərir, yerli icmalar üçün yeni biznes imkanları yaradır və kənd təsərrüfatı məhsullarına tələbatı artırır. Turizmin digər sektorlara təsiri nəqliyyatdan mədəniyyətə qədər geniş bir spektri əhatə edərək ölkənin iqtisadi dayanıqlığını gücləndirir. Bu səbəbdən, dövlətlər turizm siyasətini strateji şəkildə inkişaf etdirərək, bu sahənin iqtisadi və sosial faydalarından maksimum istifadə etməyə çalışırlar.

Açar Sözlər - Turizm, İqtisadi inkişaf, ÜDM, Dövlət büdcəsi, İş yerləri, Xarici valyuta axını, Ticarət balans, İnfrastruktur, Kənd turizmi, Ekoturizm, Mədəni turizm, Nəqliyyat sektoru, Mehmanxana və restoran biznesi, Yerli istehsal, Sənətkarlıq, Əyləncə və mədəniyyət sənayesi, Turizm siyasəti, Dayanıqlı turizm, Sosial-iqtisadi təsir.

UOT: 338.

JEL: O32.

DOI: <https://doi.org/10.54414/TKMO1284>

Giriş

Turizm sektoru müasir dövrdə qlobal və regional iqtisadi inkişafın ən mühüm amillərindən biri kimi çıxış edir. Bu sahə təkcə insanların istirahət və mədəni təcrübələr qazanması ilə məhdudlaşmır, həm də iqtisadiyyata birbaşa və dolayı təsirlər göstərərək müxtəlif sahələrin inkişafına təkan verir. Turizmin iqtisadi təsiri çoxşaxəlidir və bir sıra əsas komponentlərdən ibarətdir: Ümumi Daxili Məhsulun (ÜDM) artmasına töhfə vermək, yeni iş yerlərinin yaradılması, xarici valyuta axınını təmin etmək, ticarət balansını yaxşılaşdırmaq və infrastrukturun inkişafını sürətləndirmək. Bu səbəbdən, turizm sektoru təkcə xidmət sahələri üçün deyil, həm də milli iqtisadiyyatın bütün sahələri üçün strateji əhəmiyyətə malikdir.

Son illərdə dünya iqtisadiyyatında turizmin rolu əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Bir çox ölkələr bu sektoru prioritet istiqamət kimi qəbul edərək onun inkişafı üçün müxtəlif strategiyalar hazırlayıb və həyata keçirirlər. Dövlətlər turizm

infrastrukturunun gücləndirilməsi, investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması, ekoturizm, mədəni və kənd turizminin inkişafı kimi sahələrə xüsusi diqqət yetirirlər. Xüsusilə, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə turizmin iqtisadi inkişafın lokomotivi kimi çıxış etdiyi müşahidə olunur.

Turizmin iqtisadiyyata təsiri təkcə şəhərlərlə məhdudlaşmır, həm də regionların inkişafına, kənd yerlərində alternativ gəlir mənbələrinin yaranmasına və yerli biznesin genişlənməsinə şərait yaradır. Bundan başqa, turizm beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirir, ölkələr arasında iqtisadi və mədəni əlaqələrin qurulmasına kömək edir. Turistlərin ölkəyə cəlb edilməsi həm daxili, həm də xarici sərmayələrin artmasına səbəb olur ki, bu da uzunmüddətli iqtisadi dayanıqlığı təmin edən əsas amillərdən biridir.

Bu məqalədə turizmin iqtisadiyyatda oynadığı əsas rol, onun müxtəlif aspektlərdə yaratdığı təsirlər və bu sektorun inkişafının ölkələr üçün yaratdığı iqtisadi imkanlar ətrafı şəkildə araşdırılır.

rılacaq. Həmçinin, turizmin işsizliyin azaldılması, iqtisadi diversifikasiyanın təmin edilməsi və davamlı inkişaf strategiyalarına təsiri də təhlil ediləcək.

Əsas hissə: Turizmin İqtisadiyyatda rolu

Turizm sektoru hər bir ölkənin iqtisadi inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır və Ümumi Daxili Məhsulun (ÜDM) artmasına, eləcə də dövlət büdcəsinə daxil olan gəlirlərin yüksəlməsinə müsbət təsir göstərir. Turizmin ÜDM-ə töhfəsi həm birbaşa, həm də dolayı yollarla özünü büruzə verir. Birbaşa təsir dedikdə, turistlərin hotellərdə, restoranlarda, nəqliyyat xidmətlərində, alış-veriş məkanlarında və əyləncə obyektlərində xərclədiyi vəsaitlərin iqtisadiyyata daxil olması nəzərdə tutulur. Dolayı təsir isə turizmlə əlaqəli digər sahələrin inkişafına gətirib çıxarır. Məsələn, hotellərin artması tikinti sektoruna tələbi yüksəldir, restoran və əyləncə məkanlarının çoxalması isə kənd təsərrüfatı və ərzaq sənayesinin inkişafını stimullaşdırır. Bundan başqa, turizmin genişlənməsi nəqliyyat və logistika sahələrində də yeni iş yerlərinin açılmasına səbəb olur.

Bundan əlavə, turizm ölkəyə xarici valyutanın axınını təmin edərək, milli valyutanın güclənməsinə və iqtisadi sabitliyin qorunmasına şərait yaradır. Xarici turistlərin xərcləri ölkə iqtisadiyyatına daxil olaraq ticarət balansına müsbət təsir edir və idxaldan asılılığı azaltmağa kömək edir.

Ümumilikdə, turizmin ÜDM-ə və dövlət büdcəsinə təsiri yalnız qısa müddətli iqtisadi artımla məhdudlaşmır, eyni zamanda uzunmüddətli perspektivdə ölkənin dayanıqlı iqtisadi inkişafına töhfə verən əsas faktorlar arasında yer alır. Məhz bu səbəbdən bir çox dövlətlər turizmi strateji iqtisadi sektor kimi inkişaf etdirmək üçün müxtəlif proqramlar həyata keçirir, bu sahəyə sərmayə yatırır və beynəlxalq turistləri cəlb etmək məqsədilə müxtəlif təşviqedicilik tədbirlər görür. [1. S. 15-30]

Turizm sektoru dünyada ən çox məşğulluq yaradan sahələrdən biri kimi qəbul edilir. Bu sektor həm birbaşa, həm də dolayı yollarla milyonlarla insana iş imkanı təqdim edərək, xüsusilə turizmin inkişaf etdiyi bölgələrdə işsizliyin azalmasına və yerli əhalinin sosial rifahının yüksəlməsinə müsbət təsir göstərir.

Birbaşa məşğulluq imkanları bilavasitə turizm sənayesinin özündə yaranır. Otellər, restoranlar, turizm agentlikləri, hava yolları, kruiz şirkətləri, nəqliyyat xidmətləri, bələdçilik və əyləncə mərkəzləri kimi sahələr turistlərin ehtiyaclarını qarşılamaq üçün geniş işçi qüvvəsinə tələbat duyur. Bu sahədə çalışanlar, o cümlədən mehmanxana inzibatçıları, aşpazlar, bələdçilər, sürücülər və digər xidmət personalı turizmin davamlı inkişafında əsas rol oynayırlar.

Turizm həmçinin infrastrukturun inkişafına da təkan verir. Turist axınının artması nəticəsində yeni yollar, hava limanları, hotellər və istirahət mərkəzləri tikilir ki, bu da tikinti sektorunda və əlaqəli sənaye sahələrində əlavə məşğulluq yaradır.

Xüsusilə kənd turizmi, ekoturizm və mədəni turizm kimi sahələrin inkişafı kiçik və orta sahibkarlığın (KOS) genişlənməsinə böyük töhfə verir. Kənd yerlərində yaşayan insanlar öz evlərini turistlər üçün qonaq evinə çevirə, yerli mətbəx nümunələrini təqdim edə, eləcə də kənd təsərrüfatı məhsullarını turistlərə sata bilərlər. Bu isə regionlarda iqtisadi canlanmaya və əhalinin gəlir səviyyəsinin yüksəlməsinə imkan yaradır.

İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə turizm sektoru xüsusilə vacibdir, çünki bu ölkələrdə işsizlik səviyyəsi adətən yüksək olur və turizmin yaratdığı yeni iş yerləri iqtisadi vəziyyətin yaxşılaşmasına mühüm töhfə verir. Üstəlik, turizm sahəsində iş imkanları geniş spektrə malikdir – ixtisas tələb etməyən işlərdən tutmuş yüksək bacarıq tələb edən peşələrə qədər hər kəs üçün imkanlar mövcuddur. Bundan başqa, bu sektor gender bərabərliyinin təmin olunmasına da öz töhfəsini verir, çünki digər sahələrlə müqayisədə burada qadınların məşğulluq səviyyəsi daha yüksəkdir.

Ümumilikdə, turizmin məşğulluğa təsiri təkcə qısamüddətli iqtisadi faydalarla məhdudlaşmır. Uzunmüddətli perspektivdə bu sahə iqtisadi artımın və sosial rifahın davamlı təmin olunmasına kömək edən əsas faktorlardan biri kimi çıxış edir. Buna görə də bir çox ölkələr turizm sektoruna ciddi sərmayələr qoyur, infrastruktur layihələrini genişləndirir və turizm potensialını artırmaq üçün müxtəlif təşviqedicilik tədbirlər həyata keçirirlər.

Turizm sektoru eyni zamanda beynəlxalq valyuta axınının əsas mənbələrindən biri kimi global iqtisadiyyatda mühüm yer tutur. Xarici turistlərin ölkəyə gətirdiyi valyuta gəlirləri ticarət balansına müsbət təsir göstərir, milli valyutanın sabitliyini qoruyur və iqtisadi inkişafa töhfə verir. Xüsusilə inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün bu gəlirlər iqtisadi sabitliyin qorunmasında və dayanıqlı inkişafın təmin edilməsində mühüm rol oynayır. [2. S. 45-60]

Turizmdən əldə edilən gəlirlər ölkənin xaricə satdığı məhsul və xidmətlərin həcmi artıraraq ticarət balansını müsbət saxlamağa kömək edir. Bir çox ölkələr idxalın ixracı üstələməsi səbəbindən xarici ticarət kəsiri ilə qarşılaşır. Lakin turizm sektoru xarici valyuta axını təmin etdiyi üçün bu fərqi azaltmağa və iqtisadi sabitliyi qorumağa yardımçı olur. Xaricdən gələn turistlər mehmanxanalarda qalır, restoran və kafelərdə yemək yeyir, nəqliyyat xidmətlərindən istifadə edir, yerli məhsullar alır və digər xidmətlərə pul xərcləyirlər. Nəticədə, ölkəyə xarici valyuta daxil olur və yerli iqtisadiyyata müsbət təsir göstərir.

Turizm həmçinin yerli sahibkarlar üçün öz məhsul və xidmətlərini xarici bazarlarda tanımaq imkanı yaradır. Ölkəyə səfər edən turistlər milli mətbəxə, yerli sənətkarlıq məhsullarına, geyim və aksesuarlara maraq göstərirlər. Bu da yerli istehsalçılara öz məhsullarını daha geniş auditoriyaya tanımaq və gələcəkdə ixrac imkanlarını artırmaq üçün fürsət yaradır. Turistlər tərəfindən alınan suvenirlər və digər məhsullar sonradan beynəlxalq bazarlarda tələbatın artmasına səbəb ola bilər ki, bu da ölkənin qeyri-neft ixracının güclənməsinə töhfə verir.

Bütün bunları nəzərə alaraq, turizmin xarici valyuta axını və ticarət balansına müsbət təsiri böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu səbəbdən, bir çox ölkələr turizm sektorunun inkişafına xüsusi diqqət ayırır, beynəlxalq turistləri cəlb etmək üçün müxtəlif təşviq proqramları həyata keçirir və milli brendin tanınması üçün investisiyalar yatırır. Güclü turizm strategiyası ölkələrə iqtisadi dayanıqlığı qorumağa, ticarət balansını stabil saxlamağa və ümumi inkişafı sürətləndirməyə kömək edə bilər. [3. S. 120-135]

Turizmin davamlı inkişafı üçün nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi mühüm rol

oynayır. Beynəlxalq turist axınının artırılması məqsədilə hava limanları genişləndirilir, yeni uçuş marşrutları açılır, dəmir yolu və avtomobil nəqliyyatı şəbəkələri yenilənir. Turizm mərkəzlərinə rahat və sürətli gediş-gəliş təmin edildikdə, həmin bölgələrə daha çox turist gəlir, bu da yerli bizneslər üçün əlavə qazanc mənbəyi yaradır.

Eyni zamanda, turizmin inkişafı ekoloji cəhətdən dayanıqlı infrastruktura investisiyaları da təşviq edir. Ekoturizmin populyarlaşması nəticəsində milli parklar, ekoloji marşrutlar, bərpa olunan enerji ilə işləyən turizm obyektləri və ətraf mühiti qoruma proqramları həyata keçirilir. Bu layihələr yalnız turizmin inkişafına deyil, həm də təbiətin mühafizəsinə və ekoloji tərzliyin qorunmasına xidmət edir.

Ümumilikdə, turizm sektorunun inkişafı sayəsində yaradılan müasir infrastruktur təkcə turistlərin deyil, yerli əhalinin də həyat keyfiyyətini yüksəldir. Buna görə də bir çox ölkələr turizmi strateji iqtisadi sektor kimi qəbul edərək bu sahəyə böyük investisiyalar ayırır. İnfrastrukturun inkişafı yalnız turizmi gücləndirməklə kifayətlənmir, eyni zamanda ölkənin ümumi sosial-iqtisadi inkişafına mühüm töhfə verir.

Turizm yalnız iri şəhərlərlə məhdudlaşmır, həm də regionlarda və kənd yerlərində iqtisadi aktivliyi artıraraq yerli əhalinin rifahına müsbət təsir göstərir. Xüsusilə kənd turizmi və ekoturizm bu sahədə böyük potensiala malikdir. Təbii gözəllikləri və zəngin mədəni irsi olan bölgələrdə bu turizm növlərinin inkişafı yerli icmalar üçün əlavə gəlir mənbəyi yaradır və kənd təsərrüfatı, sənətkarlıq və ekoloji biznes sahələrinin genişlənməsinə şərait yaradır. [4. S. 78-95]

Kənd və ekoturizmin əsas məqsədi insanları təbiətlə daha yaxın etmək, onlara kənd həyatını yaşamaq imkanı yaratmaq və yerli mədəniyyəti tanıtmaktır. Bu turizm növü şəhərin səs-küyündən uzaqlaşaraq təbii mühitdə dincəlmək istəyənlər üçün ideal seçimdir. Məsələn, kənd turizmi çərçivəsində turistlər yerli fermer təsərrüfatlarında iştirak edə, kənd evlərində gecələyə, ənənəvi yeməkləri dadda və bölgənin qədim mədəni irsi ilə yaxından tanış ola bilərlər. Bu isə kənd sakinləri üçün həm məşğulluq imkanlarını artırır, həm də onların öz kiçik bizneslərini qurmasına şərait yaradır.

Bundan başqa, kənd və ekoturizm bölgələrdə yeni biznes imkanları yaradır. Kiçik mehmanxanalar, kənd evləri, düşərgə sahələri, velosiped yolları və yürüyüş marşrutları kimi infrastruktur layihələri sayəsində həm turistlərin sayı artır, həm də yerli sahibkarlar üçün əlavə qazanc mənbələri yaranır. Sənətkarlıq və əl işləri ilə məşğul olan yerli ustalar üçün də kənd turizmi böyük fərsətlər təqdim edir. Məsələn, turistlər xalçalar, keramika məmulatları və digər yerli əl işlərinə böyük maraq göstərirlər ki, bu da həmin məhsulların daha geniş bazara çıxmasına kömək edir. Kənd və ekoturizmin genişlənməsi regionların sosial-iqtisadi inkişafına da ciddi töhfə verir. İnfrastrukturun yaxşılaşdırılması, yeni iş yerlərinin açılması və alternativ gəlir mənbələrinin yaradılması sayəsində insanlar doğma kəndlərindən şəhərə köçmək məcburiyyətində qalmır, öz bölgələrində rahat yaşayıb işləyə bilərlər. Bu isə kənd yerlərinin inkişafını sürətləndirir və regionlarda iqtisadi aktivliyi artırır.

Ümumiyyətlə, kənd və ekoturizmin inkişafı həm iqtisadi, həm ekoloji, həm də sosial baxımdan böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu sahənin daha da genişlənməsi üçün dövlət və özəl sektorun birgə təşviq proqramları həyata keçirməsi, yerli sahibkarların dəstəklənməsi və ekoloji cəhətdən davamlı turizm marşrutlarının yaradılması vacibdir. Əgər dayanıqlı kənd və ekoturizm modeli düzgün tətbiq olunarsa, bu, həm yerli icmaların rifahını yüksəldər, həm də ümumilikdə turizm sektorunun iqtisadiyyata verdiyi töhfəni artırar.[5. S. 200-215]

Turizm sektoru təkcə mehmanxana və səyahət xidmətləri ilə məhdudlaşmır, əksinə, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri ilə sıx bağlıdır və onların inkişafına mühüm təsir göstərir. Turizmin inkişafı nəqliyyatdan kənd təsərrüfatına, sənətkarlıqdan əyləncə və mədəniyyət sahələrinə qədər bir çox sektorun genişlənməsinə səbəb olur. Turistlərin xərcləri fərqli sahələrə yönəldiyi üçün bu təsir çoxşaxəlidir və ümumi iqtisadiyyata böyük töhfə verir.

Nəqliyyat sektoru turizmin inkişafından birbaşa təsirlənir. Turistlər hava, dəmir yolu, avtomobil və dəniz nəqliyyatından istifadə etdikcə, bu sahədə investisiyalar artır, infrastruktur təkmilləşdirilir və yeni nəqliyyat marşrutları açılır. Eyni zamanda, daxili nəqliyyatın inkişafı üçün

yolların çəkilməsi, ictimai nəqliyyat şəbəkəsinin genişləndirilməsi və nəqliyyat xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi vacib olur. Bununla yanaşı, mehmanxana və restoranların tədarük ehtiyacları da logistika sektorunun böyüməsinə səbəb olur.

Turizmin ən çox təsir etdiyi sahələrdən biri mehmanxana və restoran biznesidir. Turistlərin yerləşdirilməsi üçün otellər, hostellər, kirayə mənzillər və digər yaşayış obyektlərinə tələbatın artması bu sahədə yeni investisiyalar və iş yerləri yaradır. Restoran və iaşə sektoruna da turizmin böyük təsiri var. Yerli mətbəxi dadmaq istəyən turistlər restoran və kafelərə üz tutduqca, qida istehsalı və tədarükü artır. Mehmanxanalar və restoranlar yerli fermerlərdən məhsul alır, bu isə kənd təsərrüfatının inkişafına və ekoloji təmiz qida istehsalının genişlənməsinə səbəb olur.

Kənd təsərrüfatı sektoru da turizmdən əhəmiyyətli dərəcədə faydalanır. Xüsusilə kənd turizmi və ekoturizmin yayılması yerli istehsal olunan məhsullara tələbatı artırır. Mehmanxana və restoranlar turistlərə təzə və ekoloji təmiz məhsullar təqdim etmək üçün fermerlərlə əməkdaşlıq etdikcə, kənd təsərrüfatında yeni imkanlar yaranır və yerli istehsalçılar bazar imkanlarını genişləndirir. Bundan əlavə, turistlər regionlara səfər edərkən fermer bazarlarını və aqroturizm obyektlərini ziyarət edir ki, bu da kənd təsərrüfatı məhsullarının birbaşa satışını stimullaşdırır.

Əyləncə və mədəniyyət sektoru da turizmin inkişafı ilə böyüyür. Ölkələr və şəhərlər turistləri cəlb etmək üçün festivallar, teatr tamaşaları, musiqi konsertləri, sərgilər və idman tədbirlərinə investisiya yatırırırlar. Bu isə mədəniyyət və əyləncə sənayesinin genişlənməsinə və yeni iş yerlərinin açılmasına səbəb olur. Mədəni turizmin inkişafı muzeylərə, tarixi abidələrə və digər mədəni obyektlərə marağı artırır, bu isə həmin obyektlərin qorunması və bərpası üçün daha çox vəsait ayrılmasına imkan yaradır.

Turizmin ümumi iqtisadi təsiri çoxşaxəlidir və müxtəlif sahələrin inkişafına təkan verir. Nəqliyyatdan kənd təsərrüfatına, sənətkarlıqdan mədəniyyətə qədər bir çox sektor turizmin hesabına böyüyür və alternativ gəlir mənbələri yaranır. Bu səbəbdən, turizm sektorunun davamlı inkişafını təmin etmək üçün infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, yerli istehsalın dəstəklənməsi və mədəni irsin qorunmasına yönəlmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi vacibdir. Turizmin davamlı

inkışafı həm yerli icmaların rifahına, həm də ölkə iqtisadiyyatına mühüm töhfə verir.[6. S. 85-100]

Nəticə

Turizm iqtisadiyyatın mühüm sektorlarından biri kimi ölkələrin inkişafına əhəmiyyətli töhfə verir. O, iş yerlərinin yaradılması, xarici valyuta axınının artırılması, infrastrukturun inkişafı və regionların iqtisadi aktivliyinin yüksəldilməsi kimi bir sıra müsbət təsirlər göstərir. Bu səbəbdən, hökumətlər turizm sektorunun davamlı inkişafını təmin etmək üçün strateji planlar hazırlamalı, investisiyaları artırmalı və bu sahənin dayanıqlılığını gücləndirən siyasətlər həyata keçirməlidirlər.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

1. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. (2023). *Azərbaycanın turizm statistikası*. Bakı: Statistika Nəşriyyatı. (s. 15-30)

2. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi. (2022). *Turizmin inkişaf strategiyası və iqtisadiyyata təsiri*. Bakı: Turizm Nəşriyyatı. (s. 45-60)

3. Smith, M. K., & Richards, G. (2013). *The Routledge Handbook of Cultural Tourism*. London: Routledge. (s. 120-135)

4. World Tourism Organization (UNWTO). (2023). *Tourism and Economic Development Report*. Madrid: UNWTO Publications. (s. 78-95)

5. Hall, C. M., & Page, S. J. (2014). *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space*. London: Routledge. (s. 200-215)

6. Sharpley, R., & Telfer, D. J. (2015). *Tourism and Development: Concepts and Issues*. Bristol: Channel View Publications. (s. 85-100)

Fatima Rahman qizi ALIZADE

Western Caspian University

Master's Student/409/3T

E-Mail: efatimr@gmail.com

THE ROLE OF TOURISM IN THE ECONOMY

Summary

The tourism sector is one of the key driving forces of both global and local economies. This industry significantly contributes to the growth of Gross Domestic Product (GDP), increases tax revenues for the state budget, creates new job opportunities, and ensures the inflow of foreign currency. The development of tourism leads to increased investments in infrastructure projects, fostering growth in transportation, hospitality, restaurants, agriculture, handicrafts, and the entertainment sector.

In particular, rural and ecotourism positively impact the socio-economic development of regions, creating new business opportunities for local communities and increasing demand for agricultural products. The influence of tourism extends across various sectors, from transportation to culture, strengthening the country's economic stability. Therefore, governments strategically develop tourism policies to maximize the economic and social benefits of this sector.

Фатима Рахман кызы АЛИЗАДЕ

Западно-Каспийский университет

-Mail: efatimr@gmail.com**РОЛЬ ТУРИЗМА В ЭКОНОМИКЕ****Резюме**

Туристический сектор является одной из ключевых движущих сил глобальной и местной экономики. Эта отрасль играет важную роль в увеличении валового внутреннего продукта (ВВП), повышении налоговых поступлений в государственный бюджет, создании новых рабочих мест и обеспечении притока иностранной валюты. Развитие туризма приводит к увеличению инвестиций в инфраструктурные проекты, способствуя росту транспортного сектора, гостиничного бизнеса, ресторанов, сельского хозяйства, ремесел и индустрии развлечений.

В частности, сельский и экотуризм оказывают положительное влияние на социально-экономическое развитие регионов, создавая новые возможности для местных сообществ и увеличивая спрос на сельскохозяйственную продукцию. Влияние туризма охватывает широкий спектр отраслей – от транспорта до культуры, укрепляя экономическую стабильность страны. Поэтому правительства стратегически развивают политику в области туризма, стремясь максимально использовать его экономические и социальные преимущества.